

A Fővárosi Ítéltábla dr. Békés Gergely jogtanácsos által képviselt I.rendű felperes neve (I.rendű felperes címe) I. rendű és a II.rendű felperes neve (....) II. rendű felpereseknek, dr. Lipták Eszter ügyvéd (....) által képviselt alperes neve (...) alperes ellen szerzői- és szomszédos jogi jogdíj megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2016. november 21. napján kelt, 3.P..../2015/36. számú ítélete ellen az alperes 37. sorszám alatti fellebbezése folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, a felhasználás abbahagyására és az attól való eltiltására irányuló keresetet elutasítja, továbbá akként rendelkezik, hogy a jogdíj és kamatai, valamint az elsőfokú perköltség megfizetésére az alperes a felpereseknek, mint egyetemleges jogosultaknak köteles. Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felpereseknek, mint egyetemleges jogosultaknak 200.000 (Kétszázezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy médiaszolgáltatása során a kereskedelmi célból kiadott hangfelvételek engedély nélküli hasznosítását hagyja abba, egyben eltiltotta a további jogsértéstől.

Arra is kötelezte az alperest, hogy 15 nap alatt szolgáltatson adatot a felpereseknek a felperesek hatályos 2015. évi díjszabásának 2.2. pontja alapján a jogdíj megfizetésének alapjául szolgáló bevételeiről 2015. július 1. és december 31. napja közötti időszak vonatkozásában.

Kötelezte az alperest továbbá, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 18.430.074 forint szerzői szomszédos jogi jogdíjat és 14.641.806 forint után 2015. október 21. napjától 2016. február 2. napjáig a jegybanki alapkamat kétszeresének megfelelő mértékű késedelmi kamatot, továbbá 12.141.806 forint után 2016. február 3-ától a kifizetés napjáig járó, míg 6.288.268 forint után 2016. május 3. napjától a kifizetés napjáig járó, a jegybanki alapkamat kétszeresének megfelelő mértékű késedelmi kamatot. Végül arra kötelezte az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 821.355 forint perköltséget, valamint az államnak külön felhívásra 1.105.804 forint illetéket.

Az ítélet tényállása szerint a felperesek a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala (a továbbiakban: Hivatal) által nyilvántartásba vett közös jogkezelő szervezetek, akik jogosultak a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (Szjt.) 77. § (1) bekezdése szerinti felhasználás után a jogdíjat beszedni és azt felosztani az érintett előadóművészek és hangfelvétel előállítók között. A jogdíjak megállapítása a tárgynegyedévenként kiállított jogdíjfizetési értesítőn történik. A felperesek megállapodása alapján a jogdíjfizetési értesítő kiállítását a II. rendű felperes végzi. A szomszédos

jogi jogdíj mértékét és a felhasználás egyéb feltételeit az Szjt. 92/H. §-a szerinti eljárásban az igazságügyi miniszter által jóváhagyott és a hivatalos értesítőben kihirdetett díjszabásban évente állapítják meg.

Az alperes üzemelteti a M... FM elnevezésű kereskedelmi jellegű rádiót, mely rádió műsorában kereskedelmi célból kiadott hangfelvételek is megjelennek.

A peres felek között 2013. január 22-én felhasználási szerződés jött létre, amelyben részletesen rendezték az alperes által folytatott tevékenység felperesek általi engedélyezésének kereteit, az alperes által teljesítendő adatszolgáltatási és jogdíjfizetési kötelezettség szabályait. A felperesek a 2014. július 31-én megküldött nyilatkozatukban tájékoztatták az alperest, hogy a szerződést nem kívánják meghosszabbítani, minek következtében az alperes, mint felhasználó tevékenységére a hatályos díjszabásban foglaltakat eltérés nélkül kell alkalmazni. Ezt a nyilatkozatot az alperes a 2014. augusztus 12-én kelt levelében tudomásul vette, így a felek között a szerződés 2015. június 30. napjával hatályát veszítette.

A felperesek közös, 2015. évre vonatkozó díjszabásának 2.3. pontja szerint a jogdíjból negyedéves bontásban előleget kell fizetni. A felperesek a jogdíjfizetési értesítőt 2015. július 14-én megküldték az alperesnek, aki azt visszaküldte azzal, hogy az abban foglaltak jogalapját vitatja. Az alperes új felhasználási szerződés megkötését nem kezdeményezte, a felperesek felhívására nem nyilatkozott, a jogdíj előleget nem fizette meg.

A felperesek ilyen előzmények után előterjesztett keresetükben kérték az alperest a jogsértés abbahagyására kötelezni, azaz, hogy az alperes médiaszolgáltatása során kereskedelmi célból kiadott hangfelvételeket engedély nélkül ne hasznosítson mindaddig, amíg a jogdíjat a felperesek díjszabásának megfelelően meg nem fizeti. Kérték az alperes eltiltását a további jogsértéstől és adatszolgáltatásra kötelezését a 2015. július 1. és december 31-e közötti időszakra eső bevételei tekintetében. További kereseti kérelmük 18.430.074 forint szomszédos jogi jogdíj megfizetésére irányult.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint már önmagában a jogosulatlan felhasználás ténye is vitatható. Előadta, hogy a jogdíjelőleg bekérő és a jogdíjfizetési értesítő számviteli értelemben nem nyitja meg a jogdíj követelést és nem alapozza meg a fizetés esedékességét, valamint nem bizonylatolja a kifizetett jogdíjakat és nem igazolja a felhasználás jogszerűségét sem. Megkérdőjelezte a díjszabás, mint általános szerződési feltétel tisztességtelen voltát, melyre vonatkozó viszontkeresetét az elsőfokú bíróság a 13. számú jegyzőkönyvbe foglalt I. számú végzésével, mint elkésettet elutasította.

Az elsőfokú bíróság a keresetet alaposnak találta. Határozatát az Szjt. 77. § (1) és (3) bekezdésére, 88. § (1) és (3) bekezdésére, 89. § (3) bekezdésére, 94. § (1) bekezdésére és 99. §-ára alapította.

A felperesek perbeli legitimációját aggálytalanul fennállónak találta. Tényként állapította meg, hogy az alperes a rádióadásában 60%-nyi hányadban olyan műveket sugároz, amelyeket a felperesek által képviselt szerzői jogosultak joga is véd, mely szerzői jogi védelem alatt álló művek felhasználásáért díjat kell fizetni. A jogdíj előleg meg nem fizetése maga után vonhatja a perbeli művek jogsértő felhasználását. A felperesek keresetüket csak a lejárt időszakokra járó díjak tekintetében tartottak fenn, amelyet az Szjt. 77. §-ának (1) bekezdése alapján az alperes köteles megfizetni a (3) bekezdés értelmében a felpereseknek. A korábban fennállt szerződés megszűnését követően a díjszabás alkalmazását az alperes tudomásul vette, a felperesek pedig e díjszabás alapján állapították meg a

fizetendő jogdíjat. Az alperes nem igazolta, hogy az általa sugárzott kereskedelmi célból kiadott hangfelvételek nem tartoznak a közös jogkezelés alá, míg a hangfelvétel előállítók és az előadóművészek a perben érintett szomszédos jogi igényeiket a törvény erejénél fogva - Szjt. 77. § (3) bekezdése - csak közös jogkezelő szervezeteik útján érvényesíthetik, és díjukról csak a felosztás időpontját követő hatállyal, a rájuk jutó összeg erejéig mondhatnak le. A felperesek a becsatolt díjszabással igazolták az alperes adatszolgáltatási kötelezettségét és a befizetendő díjak számítására vonatkozó számítási módot, amelyet az alperes nem vitatott. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság a keresetnek helyt adott.

A határozattal szemben az alperes nyújtott be fellebbezést, amelyben az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését kérte. Álláspontja szerint az ítélet iratellenes ténymegállapításokat tartalmaz és az eljárás lényeges szabályainak megsértése miatt az elsőfokú eljárás megismétlése szükséges. Emellett az elsőfokú ítélet logikailag is hibás, amit a megismételt eljárásban lehet korrigálni.

Az elsőfokú bíróság annak ellenére állapította meg az alperes adatszolgáltatási kötelezettségét ítélete rendelkező részében, hogy az indokolásban rögzítette, hogy az alperes adatszolgáltatása alapján határozta meg a jogdíjfizetés mértékét. Emellett hiányolja az ítélet, hogy az alperes adatszolgáltatása nem tartalmaz negyedéves bontást, azt azonban egy szóval sem említi, hogy lejárt időszakok elszámolása tekintetében mi szükség lenne erre. A felperesek által közzétett díjszabások - úgysis, mint általános szerződési feltételek - éves díjalapot és elszámolást állapítanak meg, a negyedéves elszámolás az előleg bekérésekhez szükséges, előlegről pedig szó sem lehet, ha az elszámolás a 2015-ös zárt időszakot érinti. A negyedéves adatszolgáltatásnak még a felperesi felosztási tervek szempontjából sincs relevanciája az alperes fellebbezési álláspontja szerint. A felperesek a díjszabásban a díjfizetés esetére szóló felhasználási engedélyt nem adtak az alperesnek, ilyen nyilatkozat abban nem szerepel, ennek hiányában pedig az elsőfokú ítélet hivatkozott rendelkezése általános, a díjfizetéstől független, az alperes jogainak gyakorlását súlyosan korlátozó rendelkezéssé válik.

Előadta az alperes a fellebbezésében, hogy a perben számos ponton támadta a díjszabást, mint általános szerződési feltételt és hivatkozott annak diszkriminatív jellegére. A 2016. február 4-ei beadványában az alperes részletesen kifejtette, hogy a díjszabást mennyiben tekinti tisztességtelennek, illetve részlegesen semmisnek. A beadványban kifejezetten kinyilvánította, hogy a díjszabással szembeni megtámadási jogot kifogásként kívánja gyakorolni, ezzel szemben az elsőfokú bíróság automatikusan viszontkeresetnek nyilvánította azt és elkesettség miatt elutasította. E végzése fellebbezéssel nem volt támadható, ezáltal viszont törvénysértő és megalapozatlan rendelkezéssel zárta el az elsőfokú bíróság az alperest a jogvita alapjainak tisztázásától.

Utalt arra is az alperes a fellebbezésében, hogy az elsőfokú bíróság a 29. számú jegyzőkönyvben foglalt I. számú végzésével adatszolgáltatás elmulasztása miatt pénzbírsággal sújtotta az alperest, aki korábban is hivatkozott arra, hogy nincs relevanciája az adatszolgáltatásnak a per elbírálása szempontjában, továbbá, hogy a keresettel érvényesíteni kívánt jog tekintetében pervezető végzéssel nem lehet határozni. E végzéssel szemben az alperes fellebbezést terjesztett elő, amely visszavonásra nem került, elbírálása azonban nem történt meg, a végzést az elsőfokú bíróság nem helyezte hatályon kívül, így tehát az elsőfokú eljárásnak úgy lett vége, hogy a per összes kérdése - beleértve a bírságot is - jogerősen nincs lezárva.

A felperesek fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérték.

A fellebbezés az alábbiak szerint részben alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, meghozott érdemi döntését és annak jogi indokait azonban a Fővárosi Ítéltábla csak részben osztotta.

Helyesen hívta fel ítéletében az Szjt. 77. §-ának (1) bekezdését, amely szerint a kereskedelmi célból kiadott hangfelvételnek vagy arról készült másolatnak a sugárzásáért és bármilyen más módon történő nyilvánossághoz közvetítéséért a szerzői jogi védelem alatt álló művek felhasználásáért fizetendő díjon felül a felhasználónak további díjat kell fizetnie, amely - a jogosultak közötti eltérő megállapodás hiányában - fele-fele arányban illeti meg a hangfelvétel előállítóját és az előadóművészt.

A (3) bekezdés értelmében a jogosultak díjigényüket közös jogkezelő szervezeteik útján érvényesíthetik, díjukról csak a felosztás időpontját követő hatállyal, a rájuk jutó összeg erejéig mondhatnak le.

Az alperes a perben nem vitatta, hogy rádióadásában olyan műveket is sugároz, amelyeket a felperesek által képviselt szerzői jogosultak joga véd, míg a felperesek az Szjt. 88. § (1) bekezdése és a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatalának nyilvántartásba vétele alapján a perben fellelhettek az alperessel szemben.

A felperesek a perben a 2015. július 1-jétől 2016. március 31-éig terjedő időszakra vonatkozó jogdíjat érvényesítették, melyre az első időszak tekintetében a 2015. évi díjszabás, a második időszak vonatkozásában a 2016. évi díjszabás volt irányadó. Mindkét díjszabás 2.2. pontja szerint a felhasználó adatot köteles szolgáltatni a díjszabásban meghatározott jogdíj megfizetésének alapjául szolgáló bevételekről, továbbá a nyilvánossághoz közvetített hangfelvételekről, naptári negyedévenként, a negyedévet követő hónap 20. napjáig esedékesen. A 2.3. pont szabályozza a díjfizetési kötelezettség teljesítésének módját, a 2.5. pont pedig a jogdíjfizetési késedelem esetére irányadó késedelmi kamatot.

A fennállt szerződés megszűnését követően az alperes a díjszabás alkalmazását tudomásul vette, a felperesek pedig a fizetendő jogdíjat e díjszabások alapján állapították meg, mindezek alapján megalapozottan döntött az elsőfokú bíróság, amikor az alperest a nem vitatott összegű jogdíj megfizetésére kötelezte.

Az elsőfokú ítélet ugyanakkor szövegezésbeli pontosításra szorult, mert a jogdíjfizetés jogosultjaként csak felperest említ, a perben azonban két felperes szerepelt, ezért az Ítélet tábla szövegezésében pontosítva a marasztaló ítéleti rendelkezést a felperesek, mint egyetemleges jogosultak javára kötelezte az alperest a jogdíj megfizetésére.

Arra azonban helytállóan hivatkozott az alperes a fellebbezésében, hogy a felhasználási engedély a jogdíjfizetéssel utólagosan megadottá válik, mivel a felperesek az Szjt. 88. § (3) bekezdése alapján díjszabásukban a felhasználás engedélyezésének feltételeként írták elő, hogy a felhasználó fizesse meg a díjszabás szerinti díjat és szolgáltatson adatot a felhasznált művekről, illetve kapcsolódó jogi teljesítményekről {Szjt. 88. § (3) bekezdése}. Erre tekintettel nem volt jogszerű lehetőség a felhasználás abbahagyására kötelező és az attól való eltiltásra irányuló ítéleti rendelkezés meghozatalára a perbeli időszakra nézve. A perrel nem érintett jövőbeni időszak tekintetében szintén nem hozható ilyen rendelkezés, mivel az nem a per tárgya, ezért az elsőfokú ítélet vonatkozó részét a Fővárosi Ítélet tábla mellőzte. A negyedévenkénti jogdíjfizetési kötelezettséget a jogdíj közlemények 2.2. - fentebb ismertetett pontja - írja elő, annak szükségességét és indokoltságát a jelen perben vizsgálni nem lehetett.

Alapítvánul támadta a fellebbezés a díjszabást, mint általános szerződési feltételt támadó kifogása viszontkeresetkénti értékelését és annak elutasítását elrendelő elsőfokú ítéleti rendelkezést. Az elsőfokú bíróság döntése e tekintetben helyes volt, az alperes viszontkeresete a Pp. 147/A. §-a

